

23 smjernice: podrška za upravljanje istraživačkim podacima

Jertec Musap, Ljiljana; Turk, Ivana; Dorotić Malič, Ivana; Matijević, Marta; Poljak, Ljiljana; Celjak, Draženko

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **2020**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:102:605863>

Download date / Datum preuzimanja: **2022-10-02**

srce

Sveučilište u Zagrebu
Sveučilišni računski centar

Repository / Repozitorij:

[Digital repository of the University Computing Centre \(SRCE\)](#)

23 smjernice: podrška za upravljanje istraživačkim podacima

Pregled besplatnih online izvora i alata za pomoć u pružanju podrške u upravljanju istraživačkim podacima

Research Data Sharing Without Barriers

Izvori za učenje

Naučite kako primijeniti načela knjižničarstva za rješavanje problema i razvijanje novih usluga povezanih s istraživačkim podacima.

1. **Deset preporuka LIBER-a** knjižnicama koje se počinju baviti upravljanjem istraživačkim podacima, <https://bit.ly/2NxvRx>
2. DATA tezaurus – popis relevantnih pojmova i alata **e-Science Thesaurus**, <https://bit.ly/2ToLtBi>
3. Upoznajte životni ciklus istraživačkih podataka, **DCC Curation Lifecycle Model**, <https://bit.ly/3akCaIT>
4. **MANTRA** – online tečaj za knjižničare o upravljanju istraživačkim podacima, <https://bit.ly/38gAH4p>
5. Pogledajte popis recentne literature u **Digital Curation Bibliography**, <https://bit.ly/2R1IC0N>
6. Istražite brojne primjere raznih vodiča o upravljanju istraživačkim podacima koje su stvorili knjižničari, **SpringShare LibGuide Community Site**, <https://bit.ly/388s1wN> (preporučujemo da u tražilicu upišete “research data management”)

Izvori za učenje
Informiranje i uključivanje istraživača
Planovi upravljanja istraživačkim podacima
Metapodaci
Citiranje istraživačkih podataka
Licenciranje podataka i zaštita privatnosti
Digitalno očuvanje
Repozitoriji istraživačkih podataka
Uključivanje u zajednicu

7. **RDMLA** – online tečaj s naglaskom na znanje i vještine neophodne za rad s istraživačima i upravljanje istraživačkim podacima, <https://bit.ly/38CHzCd>

Informiranje i uključivanje istraživača

Saznajte kako pomoći istraživačima da pravovremeno i ispravno upravljaju svojim istraživačkim podacima.

8. **Engaging Researchers with Data Management: The Cookbook** – primjeri dobre prakse za uključivanje istraživača u upravljanje istraživačkim podacima, <https://bit.ly/2NcOO2I>
9. Saznajte najvažnije smjernice kojima se možete voditi prilikom razgovora s istraživačima, <https://bit.ly/2QSRYL0>
10. Razradite detaljan popis pitanja koja možete postaviti istraživaču koji zatraži pomoć od vas, <https://bit.ly/2tk1X2S>

11. Pripremite materijale koje možete predložiti kao dodatnu pomoć istraživačima, <https://bit.ly/2TnGqRi>

Planovi upravljanja istraživačkim podacima

Upoznajte se sa zahtjevima financijera i alatima kako biste mogli savjetovati istraživače kako pisati planove upravljanja istraživačkim podacima i kako se planovima koristiti.

12. Zahtjevi financijera, uključujući **Horizon2020**, primjeri javno objavljenih planova te alat za izradu planova, **DMPonline**, <https://bit.ly/2XVRfuy>
13. **ARGOS** – alat OpenAIRE-a i EUDAT-a za izradu planova upravljanja istraživačkim podacima, <https://bit.ly/36qALxf>

Metapodaci

Opisujte istraživačke podatke u skladu s načelima **FAIR data** te se sa svojim pitanjima i prijedlozima obratite **Radnoj skupini za istraživačke podatke** koja radi na razvoju metapodatkovnog opisa u cilju lakšeg pronalaženja, korištenja istraživačkim podacima i njihovog očuvanja, <https://bit.ly/2DpNkN9>

14. Metapodatkovni opis, hodogram unosa i kontrolirani rječnici za objekt Skup podataka (istraživački podaci) u Dabru, <https://bit.ly/2ORgOsw>, temeljen na **DataCite Metadata Schema**, <https://bit.ly/2XWlbGU>

15. Saznajte više o načelima **FAIR data** za razumijevanje važnosti metapodatkovnog opisa, <https://bit.ly/2L3T1V4>

Citiranje istraživačkih podataka

Promovirajte akademsku čestitost pravilnim citiranjem istraživačkih podataka, koristeći se pritom trajnim identifikatorima, povežite istraživačke podatke s radovima koji se temelje na tim podacima.

16. Naučite kako ispravno citirati podatke, <https://bit.ly/33Bf7oh>

Licenciranje podataka i zaštita privatnosti

Prilikom prikupljanja i dijeljenja podataka koristite se prikladnim licencijama i pravilno se odnosite prema osjetljivim i povjerljivim podacima.

17. O odabiru licencije za istraživačke podatke informirajte se na <https://bit.ly/2Pq1Hci>, a o (ponovnom) korištenju podacima na <https://bit.ly/38f6rr8>

18. O zaštiti privatnosti, osjetljivim podacima i anonimizaciji saznajte na <https://bit.ly/38eAD5O> ili <https://bit.ly/2PnUJ4Y>

Digitalno očuvanje

Surađujte sa zajednicom arhivista radi razvoja i implementacije infrastrukture i prakse koje će osigurati dostupnost i upotrebljivost zbirki podataka za pet, dvadeset, pedeset, stotinu ili više godina.

19. Shvatite terminologiju i standarde za digitalne arhive koristeći se referentnim modelom *Open Archival Information System (OAIS)*, postupcima certificiranja koji potvrđuju pouzdanost digitalnih repozitorija, poput **CoreTrustSeal** i **ISO 16363**, te **FAIR** standardima.

20. Pronađite dostupne alate koji vam mogu pomoći pri digitalnoj zaštiti, koristeći se **COPTR-om**, <https://bit.ly/2RgehZW>

Repozitoriji istraživačkih podataka

Koristite se institucijskim i tematskim repozitorijima za objavu i arhiviranje skupova podataka i pomozite istraživačima da identificiraju druge odgovarajuće repozitorije.

21. Svi repozitoriji u **Dabru** podržavaju objavljivanje istraživačkih podataka. Pohranite istraživačke podatke u repozitoriju svoje ustanove, <https://bit.ly/2Nt54MN>

22. Svoje podatke možete pohraniti i u **Zenodu** ili odaberite odgovarajući repozitorij za pohranu na **re3data.org**, Registru repozitorija istraživačkih podataka.

Uključivanje u zajednicu

Povežite se sa zajednicom istraživača, financijera, izdavača, knjižničara i ostalih entuzijasta te sudjelujte u dijeljenju ideja i razvoju rješenja za upravljanje istraživačkim podacima.

23. Uključite se u Research Data Alliance!

Postanite dio međunarodne zajednice za dijeljenje istraživačkih podataka. Uključiti se možete besplatno putem *web*-stranice <https://bit.ly/33zHWIO>

Pozivamo vas da se nakon registracije uključite i u nacionalnu grupu RDA in Croatia, <https://bit.ly/2Re68XF>

Ostale radne i interesne skupine u koje se možete prijaviti možete pronaći ovdje: <https://bit.ly/34HDDFA>

Sudjelujte na nacionalnim RDA događanjima, <https://bit.ly/2GfP7pc>

Kontakt

E-mail: rda-hr@srce.hr

Verzija dokumenta: 1.1